Lieta Nr.140014214
102AA-0081-14/09

SPRIEDUMS

Liepājā, 2014.gada 22.decembrī

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
Tiesnese referente V.Vaiteika
tiesneses I.Rozīte, S.Mertena

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **SIA „Blands”**, reģistrācijas numurs 40103074544, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa *(turpmāk – Latvijas APK)* 149.^{36} panta divpadsmitās daļas, sakarā ar SIA „Blands” apelācijas sūdzību par Ventspils tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu.

Tiesas kolēģija, pārbaudot lietas materiālus,

K o n s t a t ē j a :

2014.gada 12.jūnijā plkst.11.40 Rīgas pašvaldības policijas inspektore Edīte Skudrovska SIA „Blands” sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu ZV Nr.153692 *(turpmāk – Protokols)* par to, ka SIA „Blands”, 2014.gada 27.maijā, Rīgā Iļģuciema pieturā, izmantojot turējumā esošo transportlīdzekli *Mercedes Benz Sprinter,* valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, veica pasažieru neregulāros komercpārvadājumus bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma, neievērojot Autopārvadājumu likuma 37.panta otrās daļas noteikumus. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā *(lietas 24.lapa)*.

2014.gada 3.jūlijā Rīgas domes Satiksmes departamenta Pasažieru pārvadājumu pārvaldes Kontroles dienesta priekšnieks M.Višņevsksis pieņēma lēmumu Nr.1617/2014-ls par administratīvā soda uzlikšanu *(turpmāk – Sākotnējais lēmums*), ar kuru par administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā, SIA „Blands” uzlikts administratīvais sods – naudas sods 480 *euro* apmērā *(lietas 17-18.lapa)*.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, SIA „Blands” ar sūdzību vērsās augstākā iestādē un ar Rīgas domes Satiksmes departamenta *(turpmāk arī – Iestāde)* priekšnieka p.i. K.Petera 2014.gada 14.augusta lēmumu Nr.DS-14-1672-nd *(turpmāk – Lēmums)* atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums, bet SIA „Blands” sūdzība noraidīta.

Iestāde norādījusi, ka saskaņā ar Latvijas APK 1.pantu administratīvo pārkāpumu likumdošanas uzdevums ir aizsargāt sabiedrisko iekārtu, īpašumu, pilsoņu sociāli ekonomiskās, politiskās un

personiskās tiesības un brīvības, kā arī komersantu, iestāžu un organizāciju tiesības un likumīgās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, valsts un sabiedrisko kārtību, nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu precīzas un stingras ievērošanas garā, ieaudzināt viņos cieņas pilnu attieksmi pret citu pilsoņu tiesībām, godu un pašcieņu, pret sadzīves noteikumiem, apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību sabiedrības priekšā. Šā uzdevuma realizēšanai administratīvo pārkāpumu kodekss nosaka, kāda darbība vai bezdarbība atzīstama par administratīvo pārkāpumu, kādu administratīvo sodu, kāda institūcija (amatpersona) un kādā kārtībā var uzlikt personai, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu.

Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitā daļa nosaka, ka par pasažieru neregulārā komercpārvadājuma veikšanu pēc pasūtījuma bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma — uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no trīsdesmit līdz septiņdesmit *euro*, bet pārvadātājam — no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*.

Izvērtējot Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmito daļu atbilstoši tās jēgai secināms, ka administratīvā soda uzlikšanai par Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu nepieciešams konstatēt divas pazīmes:

1) pasažieru neregulārā komercpārvadājuma veikšanu,

2) faktu, ka pasažieru neregulārais komercpārvadājums tiek veikts bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma.

Iestāde konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka 2014.gada 25.maijā SIA „Blands" veica pasažieru neregulāro komercpārvadājumu pēc pasūtījuma ar transportlīdzekli, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Tāpat, pamatojoties uz pašvaldības policijas amatpersonas D.Griķes 2014.gada 25.maija ziņojumu un D.Siliņa 2014.gada 30.jūnija sniegto paskaidrojumu, Iestāde konstatējusi, ka lietā nav strīda arī par to, ka pašvaldības policijas amatpersona D.Siliņš par maksu izmantoja SIA „Blands" 2014.gada 25.maijā sniegto pasažieru neregulārā komercpārvadājuma pakalpojumu.

Izvērtējot sūdzībā norādīto, ka 2014.gada 25.maijā tika veikti pasažieru pārvadājumi, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību", kā arī pārvadātājs ir izstrādājis līguma formu, kas tiek slēgta ar klientu, un viens no šī līguma eksemplāriem tiek izsniegts klientam, Iestāde konstatējusi, ka lietā ir strīds par to, vai konkrētajā lietā pašvaldības policijas amatpersona tika pārvadāta, pamatojoties uz SIA „Blands" noslēgto rakstisko līgumu par neregulāro komercpārvadājumu veikšanu.

Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punkts noteic, ka pasažieru neregulārie pārvadājumi ir regulāro pārvadājumu (arī speciālo regulāro pārvadājumu) definīcijai neatbilstoši pasažieru pārvadājumi, kuros pārvadā pasažieru grupas, kas izveidotas pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas. Šie pārvadājumi nezaudē neregulāro pārvadājumu statusu tikai tāpēc, ka tiek veikti noteiktos laika intervālos.

Saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 37.panta otro daļu līgumu par pasažieru pārvadāšanu pēc pasūtījuma slēdz rakstveidā, atbilstoši pārvadātāja noteiktam paraugam. Autopārvadājumu likuma 36.pantā ir noteikts, ka saskaņā ar līgumu par pasažieru pārvadāšanu ar autotransporta līdzekli pārvadātājs apņemas par attiecīgu maksu aizvest pasažieri līdz attiecīgai pieturai (vietai) (..), bet pasažieris apņemas samaksāt par braukšanu un bagāžas pārvadāšanu, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi. Savukārt Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā ir noteikta atbildība par pasažieru neregulāro pārvadājumu veikšanu bez rakstveidā noslēgta līguma.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka pasažieru neregulārais pārvadājums nav atzīstams par likumīgu, ja tas tiek īstenots bez attiecīga pamata, t.i., civiltiesiska līguma (kas saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu ir viens no saistības rašanās pamatiem), kam likums prasa rakstisku formu kā darījuma būtisku sastāvdaļu.

Pašvaldības policijas amatpersonas D.Griķes ziņojumā norādīts, ka transportlīdzekļa

vadītājs nepiedāvāja pašvaldības policijas amatpersonai, kura piedalījās kontrolbraucienā, kā arī citiem pasažieriem noslēgt līgumu par pasažieru pārvadāšanu, kā arī neveica pārvadājamo pasažieru kontroli. Savukārt 2014.gada 30.jūnija paskaidrojumā pašvaldības policijas amatpersona D.Siliņš, kurš 2014.gada 25.maijā piedalījās kontrolbraucienā, norādīja, ka transportlīdzekļa vadītājs nejautāja viņam par piederību kaut kādai pasažieru grupai, kā arī tas netika prasīts pārējiem pasažieriem. Tāpat D.Siliņš norādīja, ka viņš personīgi nav noslēdzis nevienu līgumu par pasažieru pārvadāšanu ar pārvadātāju SIA „Blands", kā arī nav piederīgs ne pie vienas cilvēku grupas, kas tiek pārvadāti, pamatojoties uz starp SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību" noslēgto pārvadājuma līgumu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1404., 1427., 1473., 1484., 1511.pantu un 1493.panta pirmo daļu, Iestāde norādījusi, ka, izvērtējot lietas materiālus, konstatējams, ka pašvaldības policijas amatpersona nav izteikusi gribu noslēgt pārvadājuma līgumu, tāpat arī transportlīdzekļa vadītājs nepiedāvāja iespēju to izdarīt.

Savukārt, vērtējot elektroniskā kases aparāta čekā, kuru SIA „Blands" uzskata par elektroniski sagatavotu pārvadājuma līgumu, norādāmo informāciju, Iestāde konstatē, ka tajā saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir norādāmi elektroniskā kases aparāta lietotāja rekvizīti, bet nav norādāmi personas, kurai tiek izsniegts elektroniskā kases aparāta čeks, identifikācijas dati, kā arī elektroniskā kases aparāta čeks nesatur jebkādus parakstus.

Turklāt elektroniskā kases aparāta čeki, no kura tiek izdrukāti čeki, funkcija saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumiem Nr.282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" ir par darījumu saņemtās samaksas skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem reģistrācija ar mērķi nodrošināt nodokļu un citu maksājumu reģistrāciju, nevis pārvadājuma līguma izdrukāšanas nodrošināšana. Iestāde norādījusi, ka pasažieru neregulāro pārvadājumu pakalpojumu līguma priekšmets, pamatojoties uz Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punktu un 36.pantu, ir grupas pārvadāšana, nevis vienas personas, kurai tiek izsniegts elektroniska kases aparāta čeks, pārvadāšana.

Ņemot vērā minēto un Civillikuma normas, secināms, ka no SIA „Blands" lietošanā esošā elektroniskā kases aparāta izdrukāts čeks nevar būt uzskatāms par rakstveidā noslēgtu pārvadājuma līgumu Autopārvadājumu likuma 37.panta otrās daļas izpratnē.

No Autopārvadājumu likuma normām kopsakarā ar Latvijas APK $149.^{36}$ panta divpadsmitajā daļā paredzēto atbildību par pasažieru neregulāro pārvadājumu veikšanu bez rakstveidā noslēgta līguma, izriet pārvadātāja pienākums veikt neregulāros pasažieru pārvadājumus, pamatojoties uz tikai rakstveidā noslēgto pasažieru pārvadājuma līgumu, kura priekšmets, pamatojoties uz Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punktu un 36.pantu, ir noteiktu personu (grupas) pārvadāšana līdz noteiktai vietai pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas par samaksu, kas noteikta, pārvadātājam un pasūtītājam savstarpēji vienojoties. Tādējādi, pildot pārvadājuma līgumu, ir jānodrošina, lai tiktu pārvadātas personas, kuras ir noteiktas pārvadājuma līgumā. Savukārt, lai izpildītu minēto pienākumu, ir jānodrošina pasažieru grupas sastāva kontrole, pārbaudot attiecīgajā transportlīdzeklī iekāpjošo personu identitāti. Gadījumā, ja tiek pārvadāta persona, kura nav noteikta pārvadājuma līgumā, ir atzīstams, ka persona tiek pārvadāta bez attiecība pamata. Ņemot vērā iepriekš minēto, Iestāde atzinusi, ka pašvaldības policijas amatpersonai pakalpojums tika sniegts bez attiecīga pamata – bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma.

Tādējādi secināms, ka konkrētajā gadījumā ir konstatētas abas administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas APK $149.^{36}$ panta divpadsmitajā daļā, raksturojošās pazīmes.

Pasažierim, kurš vēlas izmantot pārvadājuma pakalpojumu, īpaši, ja pasažieris iekāpj transportlīdzeklī sabiedriskā transporta pieturā, nav pienākuma vērtēt transportlīdzekļa vizuālo izskatu, ar mērķi noskaidrot, kāda veida pārvadājuma pakalpojumu viņš saņem (regulāro vai neregulāro), savukārt SIA "Blands" kā pārvadātājam ir pienākums nodrošināt, lai neregulārā komercpārvadājuma ietvaros tiktu pārvadātas tikai tās personas, par kuru pārvadāšanu ir noslēgts rakstveida pārvadājuma līgums.

Ņemot vērā to, ka SIA „Blands" tika saukts pie administratīvās atbildības par pārkāpumu, kas minēts Latvijas 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā un kas izpaudies kā pasažieru neregulārā pārvadājuma veikšana pēc pasūtījuma bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma, nevis par attiecīgā pārvadājuma līguma neesamību transportlīdzeklī pārvadājuma veikšanas brīdī, Iestāde secina, ka konkrētajam apstāklim lietā nav nozīmes.

Iestāde norādījusi, ka saskaņā ar Iestādes rīcībā esošo informāciju SIA „Blands" līdz Lēmumā minētā pārkāpuma izdarīšanai tika saukta pie administratīvās atbildības par līdzīgiem pārkāpumiem (pārkāpumiem ceļu satiksmē), tajā skaitā ar Kontroles dienesta amatpersonas 2013.gada 31.jūlija lēmumu Nr.689/2013 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta desmitās daļas 7.punkta, 2013.gada 31.jūlija lēmumu Nr.693/2013 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta desmitās daļas 7.punkta, 2013.gada 2.oktobra lēmumu Nr.773/2013 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta trīspadsmitās daļas, 2013.gada 11.oktobra lēmumu Nr.716/2013 pēc Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitās daļas, 2013.gada 20.oktobra lēmumu Nr.763/2013 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta trīspadsmitās daļas, 2013.gada 15.novembra lēmumu Nr.985/2013 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta divdesmit otrās daļas, 2014.gada 3.februāra lēmumu Nr.21/2014 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta divdesmitās daļas 3.punkta, 2014.gada 5.marta lēmumu Nr.318/2014 pēc Latvijas APK 149.^{38} panta otrās daļas 3.punkta, 2014.gada 24.marta lēmumu Nr.671/2014 pēc Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitās daļas, 2014.gada 3.aprīļa lēmumu Nr.756/2014, pēc Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitās daļas.

Tādējādi apstākļos, kad ir pierādīts SIA „Blands" izdarītais administratīvais pārkāpums, ņemot vērā tā raksturu un būtību, kā arī apstākli, ka SIA „Blands" līdz administratīvā pārkāpuma izdarīšanai tika saukts pie administratīvās atbildības par līdzīgiem pārkāpumiem (pārkāpumiem ceļu satiksmē), kas atzīstams par atbildību pastiprinošo apstākli, saskaņā ar Latvijas APK 34.panta pirmās daļas 2.punktu, Iestāde uzskata, ka SIA „Blands" par Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu piemērotais naudas sods 480 *euro* apmērā ir atbilstošs izdarītajam pārkāpumam un Latvijas APK 22.pantā paredzētajam administratīvā soda mērķim *(lietas 6.-13.lapa).*

Par Lēmumu SIA „Blands" iesniedza sūdzību Ventspils tiesā, norādot, ka Lēmumam nepiekrīt un pārsūdz to pilnā apjomā. SIA „Blands" Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā paredzēto pārkāpumu nav izdarījusi, jo pasažieru neregulārie pārvadājumi tiek veikti pamatojoties uz starp pasūtītāju un pārvadātāju – SIA „Blands" noslēgtiem pārvadājuma līgumiem atbilstoši šo līgumu nosacījumiem. Pārvadātājam ir noslēgti vairāki rakstiski līgumi ar pasūtītājiem par pasažieru neregulāro pārvadājumu veikšanu. 2014.gada 25.maijā tika veikti pasažieru pārvadājumi pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību". Aiz transportlīdzekļa priekšējā stikla tika izvietota informācija par transportlīdzekļa kustības virzienu, tādējādi nodrošinot, lai grupas dalībnieki varētu identificēt tiem paredzēto transportlīdzekli.

Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punkts neuzliek par pienākumu pārvadātājam uzņemties papildus pienākumus un kontrolēt pasažieru grupas sastāvu, pārbaudīt personu identitāti. Bez tam, kā pasūtītājs, tā arī pārvadātājs ir tiesīgi veidot pasažieru grupas un pārvadājuma laikā mainīt grupas sastāvu.

Atsaucoties uz Autopārvadājumu likuma 37.panta otro daļu, SIA „Blands" norādījusi, ka pārvadātājs ir izstrādājis līguma formu, kas tiek slēgts ar klientu, un viens no šī līguma eksemplāriem tiek izsniegts klientam – pakalpojuma pasūtītājam, otrs – paliek pie pārvadātāja. Likuma norma neparedz izsniegt līgumu katram pasažierim – grupas dalībniekam atsevišķi.

Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu pārvadātāja transportlīdzekļa vadītājam vadāt līdzi noslēgto pārvadājuma līgumu.

Lai izslēgtu iespēju maldināt klientus, gan uz transportlīdzekļa ārpuses, gan arī salonā ir izvietota informācija, ka ar šiem transportlīdzekļiem tiek veikti neregulārie pasažieru pārvadājumi. Arī paši transportlīdzekļi ir speciāli – sevišķa krāsojuma, lai tos nebūtu iespējams sajaukt ar transportlīdzekļiem, kuri sniedz sabiedriskā transporta pakalpojumus Rīgas pilsētā (SIA „Rīgas Satiksme", pilnsabiedrība „Rīgas Mikroautobusu Satiksme").

SIA „Blands" uzskata, ka policijas amatpersona D.Siliņš apzināti, ļaunprātīgi izmantoja pakalpojumu, kas nebija tam domāts, labi apzinoties, ka D.Siliņš nav pakalpojuma pasūtītāja grupas dalībnieks.

SIA „Blands" uzskata, ka nav izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā, un vaina minētajā pārkāpumā nav pierādīta. SIA „Blands" lūdz atcelt Lēmumu un lietu izbeigt *(lietas 4.-5.lapa)*.

Ar Ventspils tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu *(turpmāk – Spriedums)* Iestādes Lēmums, ar kuru atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums, atstāts negrozīts, bet SIA „Blands" apelācijas sūdzība noraidīta.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka Iestāde, pieņemot Lēmumu, atbilstoši Latvijas APK 243. un 244.pantam pareizi un vispusīgi novērtējusi pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā un pamatoti atstājusi negrozītu Sākotnējo lēmumu par SIA „Blands" sodīšanu pēc Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitās daļas, un tiesai nav pamata lietā jau konstatēto apstākļu pārvērtēšanai, jo tiesa pievienojas Lēmumā norādītajiem atzinumiem un tāpēc tos pašus apsvērumus atkārtoti nenorāda.

SIA „Blands" sūdzībā nav norādījusi jaunus apstākļus vai tādus pierādījumus, kas nebūtu vērtēti Iestādes Lēmumā, citāda SIA „Blands" pierādījumu vērtēšana, nekā tos ir vērtējusi Iestāde savā Lēmumā, nevar būt par pamatu Lēmuma atcelšanai, tā kā Iestāde pierādījumus novērtējusi atbilstoši likumam, pareizi un likumīgi konstatējusi administratīvā pārkāpuma sastāvu SIA „Blands" darbībās.

Saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punktu un 36.pantu, pasažieru neregulāro pārvadājumu pakalpojumu līguma priekšmets ir noteiktu personu (grupas) pārvadāšana līdz noteiktai vietai pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas par samaksu, kas noteikta, pārvadātājam un pasūtītājam savstarpēji vienojoties. Tādējādi tiesneša skatījumā SIA „Blands", pildot pārvadājuma līgumu, bija jānodrošina, lai tiktu pārvadātas personas, kuras ir noteiktas pārvadājuma līgumā. Gadījumā, ja tiek pārvadāta persona, kura nav noteikta pārvadājuma līgumā, atzīstams, ka persona tiek pārvadāta bez attiecīga pamata.

Tiesa secinājusi, ka pārvadātājam SIA „Blands", 2014.gada 25.maijā veicot pasažieru neregulāro komercpārvadājumu, nebija noslēgts rakstveida pārvadājuma līgums ar pašvaldības policijas darbinieku D.Siliņu (kurš kā fiziska persona arī var pasūtīt pārvadājumu), ne ar kādu iestādi (kā pasūtītāju), ar kuru šī persona kaut kādā veidā ir saistīta.

SIA „Blands" piemērotais sods ir adekvāts un samērīgs SIA „Blands" izdarītajam administratīvajam pārkāpumam. Ņemot vērā to, ka maksimālais tiesību normā paredzētais sods par konstatēto pārkāpumu ir 700 *euro*, ka SIA „Blands" jau agrāk vairākkārtīgi saukta pie administratīvās atbildības par pārkāpumiem ceļu satiksmē, tiesa uzskatījusi, ka Lēmumā izdarītie lietderības apsvērumi attiecībā uz piemērojamā soda apmēru pamato SIA „Blands" uzlikto tiesisko pienākumu, tie ir pareizi, un noteiktais sods 480 *euro* apmērā ir adekvāts nodarītajam *(lietas 50.-52.lapa)*.

Par Ventspils tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza SIA „Blands", lūdzot to atcelt un atcelt Lēmumu par Sākotnējā lēmuma par SIA „Blands" saukšanu pie administratīvās atbildības. SIA „Blands" uzskata, ka Lēmumā ietvertais pamatojums nav pareizs un pilnībā pietiekams, jo Lēmumā Iestāde nav vērtējusi visus pieejamos dokumentus un faktiskos apstākļus.

Lietā nav strīda, ka tika veikts pasažieru neregulārais komercpārvadājums pēc pasūtījuma. Pārvadājuma pasūtītājs šajā gadījumā nebija pašvaldības policijas amatpersona, kā tas arī ir redzams no

Sprieduma teksta. Veicot šo pārvadājumu, tika izpildīts SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrības" 2013.gada 26.jūnijā noslēgtais līgums. Šī līguma 2.3.punkts paredz iespēju komplektēt/papildināt pasažieru grupu autotransporta tehnisko iespēju robežās un gadījumā, ja autotransportā ir brīvas vietas. Tas nozīmē, ka tiesības iekļaut pasažieru grupā citu personu bija pasūtītāja biedriem. Autotransporta vadītāja pienākums šīs pasūtītāja tiesības neietekmēja. No Lēmuma un Sprieduma ir redzams, ka nav pārbaudīti un vērtēti šādi apstākļi: 1) vai autotransportā bija brīvas vietas tad, kad tajā ienāca pašvaldības policijas amatpersonas; 2) vai autotransportā atradās pasūtītāja biedri; 3) vai pakalpojuma pasūtītāja biedri piedāvāja pašvaldības policijas amatpersonām iekļauties pasažieru grupā. No Lēmuma un Sprieduma ir redzams, ka secinājums par to, ka pašvaldības policijas amatpersonas nebija piederīgas pie pasažieru grupas, kas tiek pārvadāta pamatojoties uz līgumu ar „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību", tika izdarīts tikai pamatojoties uz pašu amatpersonu ziņojumiem un neveicot citu pasažieru paskaidrojumu pārbaudi *(lietas 54.-55.lapa).*

Pēc lietas nodošanas apelācijas instances tiesai, Iestāde iesniegusi paskaidrojumu, kurā norāda, ka iepazinusies ar SIA „Blands" apelācijas sūdzību, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu.

Pamatojoties uz Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punktu un 36.pantu, pasažieru neregulāro pārvadājumu pakalpojuma līguma priekšmets ir noteiktu personu (grupas) pārvadāšana līdz noteiktai vietai pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas par samaksu, kas noteikta pārvadātājam un pasūtītājam savstarpēji vienojoties. Atsaucoties uz Civillikuma 1404., 1427. un 1511.pantu, Iestāde norādījusi, ka pašvaldības policijas amatpersonas D.Griķes ziņojumā norādīts, ka transportlīdzekļa vadītājs nepiedāvāja ne viņai, ne citiem pasažieriem noslēgt līgumu par pasažieru pārvadāšanu, kā arī neveica pārvadājamo pasažieru kontroli. Savukārt 2014.gada 30.jūnija paskaidrojumā pašvaldības policijas amatpersona D.Siliņš, kurš 2014.gada 25.maijā piedalījās kontrolbraucienā, norādīja, ka transportlīdzekļa vadītājs nejautāja viņam par piederību kaut kādai pasažieru grupai, kā arī tas netika prasīts pārējiem pasažieriem. Tāpat D.Siliņš norādīja, ka viņš personīgi nav noslēdzis nevienu līgumu par pasažieru pārvadāšanu ar pārvadātāju SIA „Blands", kā arī nav piederīgs ne pie vienas cilvēku grupas, par kuras pārvadāšanu ir noslēgts līgums. No lietas materiāliem neizriet, ka pašvaldības policijas amatpersona D.Siliņš vai kāda iestāde, vai uzņēmums, ar kuru viņi ir saistīti, ir izteikusi gribu noslēgt ar SIA „Blands" pārvadājuma līgumu. Minētais liecina par to, ka minētā pašvaldības amatpersona nevar tikt uzskatīta par personu, kura tika pārvadāta, pamatojoties uz starp SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību" noslēgto līgumu.

2013.gada 26.jūnijā starp SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību" noslēgtā līguma 2.3.punkts pēc būtības ļauj pārvadāt jebkuru pasažieri, kurš aptur pārvadātāja transportlīdzekli. Iestāde norāda, ka minētais ir pretrunā pasažieru neregulāro pārvadājumu jēgai, jo saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punktu neregulāro pārvadājumu ietvaros pārvadā tikai pasažieru grupas, kas izveidotas pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas jau pirms attiecīgā pārvadājuma uzsākšanas. Līdz ar to Iestādes ieskatā, minētais punkts ir iekļauts, lai apietu likumu, un tādējādi šis līguma punkts atbilstoši Civillikuma 1415.pantam ir uzskatāms par spēkā neesošu.

Ņemot vērā minēto, nav nozīmes apelācijas sūdzībā norādītajam argumentam, ka Lēmumā un Spriedumā nav vērtēti apstākļi: 1) vai autotransportā bija brīvas vietas tad, kad tajā ienāca pašvaldības policijas amatpersonas; 2) vai autotransportā atradās pasūtītāja biedri; 3) vai pakalpojuma pasūtītāja biedri piedāvāja pašvaldības policijas amatpersonām iekļauties pasažieru grupā.

Turklāt jāvērš uzmanība arī uz to, ka 2014.gada 12.jūnijā SIA „Blands" pārstāve /I.S./ir iesniegusi rakstisku paskaidrojumu, norādot, ka SIA „Blands" ir izstrādājusi pārvadājuma līgumu, kas tiek sagatavots elektroniski un tiek izsniegts pasažierim (klientam). Tādējādi SIA „Blands" pārstāve paskaidrojumos nav norādījusi, ka pašvaldības policijas amatpersona tika pārvadāta, pamatojoties uz starp SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrības" noslēgto līgumu, bet par rakstveidā noslēgto pārvadājuma līgumu, uz kura pamata tika pārvadāta pašvaldības policijas amatpersona, ir

uzskatījusi elektroniskā kases aparāta čeku. Minētais apliecina, ka SIA „Blands" dažādās procesa stadijās ir sniegusi klaji pretrunīgus paskaidrojumus. Savukārt apsvērumus, kāpēc elektroniskā kases aparāta čeks nevar būt uzskatāms par rakstveidā noslēgtu pārvadājuma līgumu, Iestāde ir norādījusi Lēmumā.

Apstākli, ka pašvaldības policijas amatpersona, kura piedalījās kontrolbraucienā, nav piederīga pasūtītāja grupai, ir apstiprinājusi pati SIA „Blands" Ventspils tiesai iesniegtajā 2014.gada 25.augusta sūdzībā, norādot, ka policijas amatpersona D.Siliņš apzināti, ļaunprātīgi izmantoja pakalpojumu, kas nebija tam domāts, labi apzinoties, ka D.Siliņš nav pakalpojuma pasūtītāja grupas dalībnieks *(lietas 61.-63.lapa)*.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā Sprieduma pamatojumu, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet SIA „Blands" apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Latvijas APK 7.pants nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību. Tiesas kolēģija secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana.

Latvijas APK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesas kolēģija secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Tiesas kolēģija konstatē, ka SIA „Blands" saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas APK $149.^{36}$ panta divpadsmito daļu par pasažieru neregulārā komercpārvadājuma veikšanu pēc pasūtījuma bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma. Par minētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu uzliek naudas sodu (..) pārvadātājam — no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*.

Lai SIA „Blands" sauktu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK $149.^{36}$ panta divpadsmitās daļas, ir jākonstatē, ka SIA „Blands" veica pasažieru neregulāro komercpārvadājumu un tas tika veikts bez rakstveidā noslēgta pārvadājuma līguma.

Tiesas kolēģija secina, ka lietā nav strīda par to, ka 2014.gada 25.maijā SIA „Blands" veica pasažieru neregulāro komercpārvadājumu. Lietā ir strīds par to, vai Pašvaldības policijas amatpersona D.Siliņš tika pārvadāts, pamatojoties uz SIA „Blands" noslēgto rakstisku līgumu par neregulāro komercpārvadājumu veikšanu.

Novērtējusi pierādījumus izskatāmajā lietā, tiesas kolēģija atzīst, ka SIA „Blands" vaina administratīvā pārkāpuma, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas APK $149.^{36}$ panta divpadsmitajā daļā, ir pierādīta ar tiem pierādījumiem, kurus gan pirmās instances tiesa, gan Iestāde analizējusi savā nolēmumā, un apelācijas instances tiesa pievienojas šiem secinājumiem, atzīstot, ka atbilstoši Latvijas APK $289.^{13}$ panta trešajai daļai un $289.^{22}$ panta pirmajai daļai to atkārtota izvērtēšana nav lietderīga.

Papildus tiesas kolēģija norāda turpmāk minēto.

SIA „Blands" apelācijas sūdzībā norāda, ka, veicot pārvadājumu, tika izpildīts SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrības" 2013.gada 26.jūnijā noslēgtais līgums, kura 2.3.punkts

paredz iespēju komplektēt/papildināt pasažieru grupu autotransporta tehnisko iespēju robežās un gadījumā, ja autotransportā ir brīvas vietas. Autotransporta vadītāja pienākumus šīs pasūtītāja tiesības neietekmēja.

Attiecībā uz iepriekš minēto SIA „Blands" argumentu, tiesas kolēģija norāda, ka lietas materiāliem nav pievienots starp SIA „Blands" un „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību" 2013.gada 26.jūnijā noslēgtais līgums. Vienlaikus apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar Latvijas APK 289.^{6} panta sesto daļu tiesa nav tiesīga pēc savas iniciatīvas iegūt pierādījumus un tos pārbaudīt tiesas sēdē. Līdz ar to apgabaltiesa norāda, ka, tā kā SIA „Blands" tiesai nav iesniegusi minēto līgumu, kā arī nav izteikusi lūgumu par šāda pierādījuma iegūšanu un pārbaudīšanu, tiesa nevar vērtēt konkrētā līguma 2.3.punktu un izdarīt par to secinājumus.

SIA „Blands" norāda, ka nav vērtēti apstākļi, vai autotransportā bija brīvas vietas tad, kad tajā ienāca pašvaldības policijas amatpersonas, vai autotransportā atradās pasūtītāja biedri, vai pakalpojuma pasūtītāja biedri piedāvāja pašvaldības policijas amatpersonām iekļauties pasažieru grupā. No Lēmuma un Sprieduma ir redzams, ka secinājums par to, ka pašvaldības policijas amatpersonas nebija piederīgas pie pasažieru grupas, kas tiek pārvadāta pamatojoties uz līgumu ar „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību", tika izdarīts tikai pamatojoties uz pašu amatpersonu ziņojumiem un neveicot citu pasažieru paskaidrojumu pārbaudi.

Attiecībā uz iepriekš minēto, apgabaltiesa secina, ka lietā nav nozīmes apstāklim, vai pašvaldības policijas amatpersonai D.Siliņam, iekāpjot autotransportā, tajā bija brīvas vietas, vai autotransportā atradās pasūtītāja biedri, jo šie apstākļi neietekmē SIA „Blands" saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitās daļas. Kas attiecas uz SIA „Blands" norādīto argumentu, ka nav vērtēti apstākļi, vai pakalpojuma pasūtītāja biedri piedāvāja pašvaldības policijas amatpersonai iekļauties pasažieru grupā apgabaltiesa norāda sekojošo.

Autopārvadājumu likuma 1.panta 23.punkts noteic, ka pasažieru neregulārie pārvadājumi ir regulāro pārvadājumu (arī speciālo regulāro pārvadājumu) definīcijai neatbilstoši pasažieru pārvadājumi, kuros pārvadā pasažieru grupas, kas izveidotas pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas. Šie pārvadājumi nezaudē neregulāro pārvadājumu statusu tikai tāpēc, ka tiek veikti noteiktos laika intervālos.

Atbilstoši Autopārvadājumu likuma 36.pantam saskaņā ar līgumu par pasažieru pārvadāšanu ar autotransporta līdzekli pārvadātājs apņemas par attiecīgu maksu aizvest pasažieri līdz attiecīgai pieturai (vietai) un, ja pasažieris nodevis bagāžu, — nogādāt to attiecīgajā pieturā un izsniegt personai, kura ir pilnvarota saņemt bagāžu, bet pasažieris apņemas samaksāt par braukšanu un bagāžas pārvadāšanu, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Savukārt minētā likuma 37.panta otrā daļa noteic, ka līgumu par pasažieru pārvadāšanu pēc pasūtījuma slēdz rakstveidā atbilstoši pārvadātāja noteiktam paraugam.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pārvadātājs sniedz pasažierim pakalpojumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts rakstveidā, un šo līgumu slēdz atbilstoši pārvadātāja noteiktam paraugam. Tādējādi kaut gan pasažieru grupas var veidot gan pēc pasūtītāja, gan pēc pārvadātāja iniciatīvas, rakstveida līgums tiek slēgts starp pārvadātāju un pasažieri. Ņemot vērā Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmito daļu un iepriekš minētās tiesību normas, pārvadātāja pienākums ir veikt neregulāros pasažieru pārvadājumus saskaņā tikai ar rakstveidā noslēgtu līgumu, kura priekšmets ir noteiktu personu (grupas) pārvadāšana. Tādējādi, pildot pārvadājuma līgumu, ir jānodrošina, lai tiktu pārvadātas personas, kuras noteiktas pārvadājuma līgumā, un, lai izpildītu minēto pienākumu, ir jānodrošina transportlīdzeklī iekāpjošo personu kontrole, pārbaudot personu identitāti. Ja tiek pārvadāta persona, kura neietilpst konkrētajā pasažieru grupā, uzskatāms, ka persona tiek pārvadāta bez rakstveida līguma un attiecīga pamata.

Tādējādi konkrētajā gadījumā SIA „Blands" bija jānodrošina autotransportā iekāpjošo personu pārbaude un konstatējot, ka persona nav iekļauta pasažieru grupā, jānorāda D.Siliņam, ka SIA „Blands"

veic neregulāro pasažieru pārvadāšanu un šāda pārvadāšana notiek saskaņā ar rakstveida līgumu, kas noslēgts starp pārvadātāju un konkrēto pasūtītāju. Kā redzams no lietas materiāliem, tostarp pašvaldības policijas amatpersonas D.Siliņa ziņojuma, tas netika darīts, bet tā vietā SIA „Blands" autotransporta vadītājs pašvaldības amatpersonai D.Siliņam izsniedza čeku.

Tiesas kolēģija norāda, ka izsniegtais čeks nav uzskatāms par rakstveida līgumu, kas noslēgts starp pārvadātāju un pasažieriem, jo atbilstoši Autopārvadājumu likuma 3.panta pirmajai daļai tiesiskās attiecības, kas veidojas, veicot kravas un pasažieru pārvadājumus ar autotransportu, reglamentē šis likums, Civillikums, citi normatīvie akti, kā arī starptautiskie līgumi, kuri ir saistoši Latvijai. Līdz ar to rakstveida līgumam cita starpā jāatbilst arī Civillikuma tiesību normām, kas regulē tiesiska darījuma noslēgšanu un tās pazīmes, lai uzskatītu, ka darījums starp pusēm ir noslēgts.

Tiesas kolēģija atzīmē, ka saskaņā ar Autopārvadājumu likuma 4.panta trešo daļu autopārvadājumu kontroli atbilstoši savai kompetencei īsteno Iekšlietu ministrija, Finanšu ministrija, pašvaldības un šo ministriju un pašvaldību padotībā esošās institūcijas, pārvadātāji, kā arī citas normatīvajos aktos noteiktās personas un institūcijas.

Ņemot vērā iepriekš minēto un izvērtējot lietas apstākļus, atzīstams, ka konkrētajā situācijā pašvaldības policijas darbinieks D.Siliņš veica autopārvadājumu kontroli, kura laikā tika konstatēts administratīvais pārkāpums, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā. Kontrolbrauciens tiek veikts, pildot amata pienākumus, nevis nolūkā saņemt pakalpojumu, noslēdzot līgumu privāttiesību jomā. Tādējādi Lēmumā un Spriedumā pareizi secināts, ka pašvaldības policijas darbinieks D.Siliņš nebija piederīgs pie pasažieru grupas, kas tiek pārvadāta pamatojoties uz līgumu ar „Latvijas Nodarbinātības veicināšanas biedrību", bet gan tika veikts kontrolbrauciens.

Turklāt minēto faktu apstiprinājusi arī pati SIA „Blands", kas Ventspils tiesai iesniegtajā 2014.gada 25.augusta sūdzībā norādījusi, ka policijas amatpersona D.Siliņš apzināti, ļaunprātīgi izmantoja pakalpojumu, kas nebija tam domāts, labi apzinoties, ka D.Siliņš nav pakalpojuma pasūtītāja grupas dalībnieks. Tādējādi apgabaltiesa konstatē, ka SIA „Blands" sākotnēji ir atzinusi, ka pašvaldības amatpersona D.Siliņš nebija piederīgs pasažieru grupai. Līdz ar to tiesas kolēģija secina, ka SIA „Blands" pirmās instances tiesai iesniegtajā sūdzībā norādītajam argumentam, ka pašvaldības policijas darbinieks nebija nepiederīgs pasažieru grupai, piešķirama lielāka ticamība, salīdzinot ar apelācijas sūdzībā norādīto.

Arī Augstākā tiesa ir atzinusi, ka vēlāk iesniegti paskaidrojumi rada lielākas šaubas par to ticamību nekā, ja tie sniegti uzreiz notikuma brīdī *(sk. Augstākās tiesas 2009.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr. SKA-45/2009)*.

Atbilstoši Latvijas APK 244.pantam institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Par Latvijas APK 149.^{36} panta divpadsmitajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu (..) pārvadātājam uzliek naudas sodu no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*.

Atbilstoši Latvijas APK 34.panta pirmās daļas 2.punktam Iestāde Lēmumā pamatoti konstatējusi atbildību pastiprinošu apstākli - gada laikā atkārtoti izdarīts līdzīgs pārkāpums, par kuru persona jau administratīvi sodīta.

Apgabaltiesa atzīst, ka SIA „Blands" piemērotais naudas sods 480 *euro* apmērā ir samērīgs un atbilstošs izdarītajam pārkāpumam, sods piemērots sankcijā minētajā apmērā.

Tiesas kolēģija nekonstatē procesuālus pārkāpumus Iestādes un pirmās instances tiesas rīcībā, kas ļautu apšaubīt kāda pierādījuma ticamību vai attiecināmību par SIA „Blands" vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Iestāde Lēmumā atbilstoši Latvijas APK 243.pantam pareizi novērtējusi pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pārsūdzētais Spriedums ir atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{22} pantu, 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, tiesas kolēģija

N o s p r i e d a :

Ventspils tiesas 2014.gada 2.oktobra spriedumu **atstāt negrozītu**, bet SIA „Blands" apelācijas sūdzību **noraidīt**.

Spriedums nav pārsūdzams.

Motivēts spriedums sastādīts un pieejams **no 2014.gada 22.decembra.**

Tiesnese referente: V.Vaiteika

Tiesnese: I.Rozīte

Tiesnese: S.Mertena